

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	15. 11	20. 22	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-72/22-34		
VEZA:			
EPA:	615 XXVII		
SKRAĆENICA:			PRILOG:

Crna Gora
Vlada Crne Gore

Br: 07-7290

15. novembar 2022. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospoda mr Danijela Durović, predsjednica

Vlada Crne Gore, na sjednici od 14. novembra 2022. godine, utvrdila je **PREDLOG ODLUKE O ZADUŽIVANJU CRNE GORE ZA 2023. GODINU**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnike Vlade, koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela prilikom razmatranja Predloga ove odluke, određeni su mr ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ, ministar finansija i AGRON IBRAHIMI, državni sekretar u Ministarstvu finansija.

PREDSJEDNIK
dr Dritan Abazović, s. r.

PREDLOG

Na osnovu člana 82 stav 1 tač. 3 i 18 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore.....saziva, nasjedniciu 2022. godini, dana.....2022. godine, donijela je

ODLUKU O ZADUŽIVANJU CRNE GORE ZA 2023. GODINU

Član 1

Crna Gora (u daljem tekstu: Država) će se u 2023. godini, zadužiti kod:

- 1) Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB), za potrebe finansiranja V faze Projekta rješavanja stambenih potreba građana po povoljnim uslovima – Projekat 1000+, u iznosu do 10.000.000,00 eura;
- 2) Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB), za potrebe Ministarstva pravde, za izgradnju kapitalnog objekta – Zatvor u Mojkovcu, u iznosu do 15.000.000,00 eura;
- 3) Evropske investicione banke (EIB), za potrebe dodatnog finansiranja Projekta „Vodosnabdijevanje i otpadne vode u Crnoj Gori“, a za potrebe rekonstrukcije vodovodne infrastrukture Prijestonice Cetinje, u iznosu do 10.000.000,00 eura;
- 4) Evropske investicione banke (EIB), za potrebe Željezničke infrastrukture Crne Gore, a za potrebe finansiranja Projekta generalnog remonta pruge, sanaciju čeličnih mostova i tunela, kao i za modernizaciju depoa i radionica, u iznosu do 32.000.000,00 eura;
- 5) Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD), za potrebe finansiranja nastavka Projekta upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje, faza II, u iznosu do 24.200.000,00 eura;
- 6) Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD), za finansiranje realizacije projekta Program olakšavanja trgovine i saobraćaja na Zapadnom Balkanu, u iznosu do 15.000.000,00 eura;
- 7) Svjetske banke za potrebe Ministarstva zdravlja, a za finansiranje Projekta podrške zdravstvenom sistemu Crne Gore, u iznosu do 30.000.000,00 eura.

Država će se u 2023. godini, zadužiti za:

- 1) potrebe dodatnog finansiranja Projekta rekonstrukcija magistralnih puteva, za koji će se kreditor utvrditi tokom godine, u iznosu do 20.150.000,00 eura;
- 2) potrebe finansiranja nastavka izgradnje autoputa Bar-Boljare, dionica Mateševo-Andrijevića i obilaznica oko Podgorice, za koji će se kreditor utvrditi tokom godine, u iznosu do 200.000.000,00 eura;

- 3) potrebe Ministarstva zdravlja, a za finansiranje Projekta izgradnje, rekonstrukcije i opremanja zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori, za koji će se kreditor utvrditi tokom godine, u iznosu do 55.227.000,00 eura;
- 4) potrebe Ministarstva odbrane, a za potrebe finansiranja nabavke opreme i sredstava za potrebe Vojske Crne Gore, za koji će se kreditor utvrditi u toku godine, u iznosu do 40.000.000,00 eura;
- 5) potrebe Ministarstva odbrane, a za nabavku protiv oklopnih sredstava za potrebe Vojske Crne Gore, za koji će se kreditor utvrditi tokom godine, u iznosu do 20.000.000,00 eura;
- 6) potrebe Ministarstva odbrane, a za nabavku samohodnih minobacača, za koje će se kreditor utvrditi tokom godine, u iznosu do 20.000.000,00 eura;
- 7) potrebe finansiranja nedostajućih sredstava za Projekat „Gora“ koji će unaprijediti rezultate tekućeg Projekta razvoja klastera i transformacija ruralnih područja (RCTP), za koji će se kreditor utvrditi tokom godine, u iznosu do 14.500.000,00 eura.

Nedostajuća sredstva za finansiranje budžeta, u 2023. godini, iznose 705.000.000,00 eura.

Za finansiranje nedostajućih sredstava iz stava 3 ovog člana, Država će, u 2023. godini, koristiti depozite i sredstva iz postojećih kreditnih aranžmana zaključenih u ranijem periodu, kao i sredstva iz novog zaduženja.

Država se u 2023. godini može zadužiti do iznosa od 600.000.000,00 eura za potrebe obezbjeđenja nedostajućih sredstava u 2023. godini, putem zaključenja kreditnih aranžmana sa međunarodnim finansijskim institucijama, sa domaćim i/ili inostranim bankama, kroz emisiju državnih zapisa i/ili obveznica na domaćem i/ili međunarodnom tržištu, kao i/ili zaključenjem bilateralnih ili drugih kreditnih aranžmana.

Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), u 2023. godini, može zaključiti svop ugovore i ugovore o kupovini derivata u skladu sa standardizovanim okvirnim ugovorom o finansijskim derivatima koji je uobičajen u poslovnoj praksi, odnosno na način uobičajen u poslovnoj praksi, radi zaštite od rizika kamatnih i/ili valutnih promjena u vezi sa kreditnim ugovorom sa kineskom Exim bankom zaključenim 2014. godine za potrebe izgradnje auto-puta Bar-Boljare, prioritetna dionica Smokovac - Uvač - Mateševo, kao i u vezi sa drugim zaključenim kreditnim ugovorima, emitovanim hartijama od vrijednosti (obveznicama) i/ili izdatim garancijama, u skladu sa ovim zakonom i/ili prethodnim godišnjim zakonima o budžetu Crne Gore.

Vlada, može zaključiti aranžmane radi regulisanja prava i obaveza po osnovu neriješenih dužničko-povjerilačkih pitanja nastalih sukcesijom duga SFRJ, kao i aranžmane radi prijevremene otplate duga u vezi sa kreditnim aranžmanima i/ili emitovanim hartijama od vrijednosti (obveznicama) u skladu sa zakonom.

Transakcije finansiranja izvršavaće se do nivoa njihovog ostvarenja.

Postupak zaduživanja iz st. 1 do 7 ovog člana, sprovodi Vlada na predlog Ministarstva finansija.

Način i uslovi zaduživanja iz st. 1 do 7 ovog člana, urediće se ugovorima, sporazumima ili drugim aktima sa kreditorima iz st. 1 do 7 ovog člana.

Član 2

Država će u 2023. godini izdati garancije u ukupnom iznosu do 160.000.000,00 eura, i to:

- 1) za kreditni aranžman između Regionalnog Vodovoda Crnogorsko Primorje DOO i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), u iznosu do 12.000.000,00 eura za potrebe druge tranše kreditnog aranžmana, čija je ukupna vrijednost 24.000.000,00 eura, a koji je namijenjen za finansiranje Projekta rješavanja pitanja vodovodne i kanalizacione infrastrukture u naseljima Dobre vode, Veliki pijesak i Utjeha u Opštini Bar i naselje Kruče u Opštini Ulcinj;
- 2) za kreditni aranžman između Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Željezničke infrastrukture Crne Gore, a za finansiranje nabavke mehanizacije za održavanje pruga (građevinsko i elektrotehničko) i nove opreme za pomoćni voz koji se koristi za otklanjanje posljedica nezgoda i nesreća, u iznosu do 11.000.000,00 eura;
- 3) za kreditni aranžman između Željezničkog prevoza Crne Gore i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), a za potrebe finansiranja nabavke novih vozova koji bi se koristili u lokalnom prevozu putnika, u iznosu do 20.000.000,00 eura;
- 4) za kreditni aranžman između Željezničkog prevoza Crne Gore i EUROFIME (Specijalizovana finansijska institucija za finansiranje nabavke i opravke voznih sredstava) za potrebe urgentnog generalnog remonta voznih sredstava koja se koriste za željeznički putnički saobraćaj, u iznosu do 2.000.000,00 eura;
- 5) za kreditni aranžman između Željezničke infrastrukture Crne Gore i Evropske investicione banke (EIB), a za potrebe finansiranja nabavke nove signalizacije na pruzi Bijelo Polje-Bar, u iznosu do 30.000.000,00 eura;
- 6) za kreditni aranžman između Montecargo AD Podgorica i kreditora koji će biti utvrđen tokom godine, a za potrebe finansiranja nabavke vagona za održavanje spremnosti voznog parka, u iznosu do 3.000.000,00 eura;
- 7) za kreditni aranžman između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica (CGES) i kreditora koji će biti utvrđen tokom godine, a za potrebe finansiranja Projekta izgradnje buduće trafostanice 400/110 kV Brezna, u iznosu do 30.000.000,00 eura;

- 8) za kreditni aranžman između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica (CGES) i kreditora koji će biti utvrđen u toku godine, a za potrebe finansiranja Projekta izgradnje 110 kV DV Vilusi-Herceg Novi, u iznosu do 13.000.000,00 eura;
- 9) za kreditni aranžman između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica (CGES) i kreditora koji će biti utvrđen u toku godine, a za potrebe finansiranja Projekta ugradnja varijabilne prigušnice u trafostanici Lastva, u iznosu do 9.000.000,00 eura;
- 10) za kreditni aranžman između Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić (EPCG) i Njemačke razvojne banke (KfW), a za potrebe finansiranja Projekta ugradnja agregata A8 HE Perućica, u iznosu do 30.000.000,00 eura.

Postupak izdavanja garancija iz stava 1 ovog člana, sprovodi Vlada, na predlog Ministarstva finansija.

Način i uslovi izdavanja garancija za kredite iz stava 1 ovog člana, urediće se ugovorima, sporazumima ili drugim aktima sa kreditorima iz stava 1 ovog člana.

Član 3

Radi obezbjeđivanja likvidnosti budžeta, nezavisno od granice godišnjeg iznosa zaduživanja, Vlada može uzimati kratkoročne pozajmice iz domaćih ili inostranih izvora i/ili vršiti emisiju kratkoročnih hartija od vrijednosti.

Postupak zaduživanja iz stava 1 ovog člana, sprovodi Ministarstvo finansija.

Način i uslovi zaduživanja iz stava 1 ovog člana, urediće se ugovorima, sporazumima ili drugim aktima sa kreditorima iz stava 1 ovog člana.

Ukupan dug iz stava 1 ovog člana mora se vratiti do 31. decembra tekuće budžetske godine.

Član 4

Radi produženja roka dospijeća i postizanja uravnoteženog rasporeda otplate državnog duga Vlada može, refinansirati ili reprogramirati kratkoročne pozajmice iz domaćih ili inostranih izvora i kratkoročne hartije od vrijednosti, ako su uzete za finansiranje budžeta u prethodnoj godini.

Postupak refinansiranja ili reprogramiranja iz stava 1 ovog člana, sprovodi Ministarstvo finansija.

Način i uslovi zaduživanja iz stava 1 ovog člana, urediće se ugovorima, sporazumima ili drugim aktima sa kreditorima iz stava 1 ovog člana.

Ukupan dug iz stava 1 ovog člana mora ostati na istom ili nižem nivou u odnosu na stanje sa kraja prethodne godine.

Član 5

Sredstva za vraćanje kredita iz člana 1 st. 1 do 7, člana 3 stav 1 i člana 4 stav 1 ove odluke, obezbijediće se u budžetu prema dinamici otplate utvrđenoj ugovorima, sporazumima ili drugim aktima iz člana 1 stav 10, člana 3 stav 3 i člana 4 stav 3 ove odluke, sa pripadajućim kamatama i drugim predviđenim troškovima kreditiranja.

Član 6

Ugovore, sporazume i druga akta za sprovođenje ove odluke potpisuje ministar finansija.

Član 7

Za sprovođenje ove odluke nadležno je Ministarstvo finansija.

Član 8

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj:
Podgorica,2022. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

**Predsjednica,
Danijela Đurović**

OBRAZLOŽENJE

I. Pravni osnov za donošenje odluke

Donošenje Odluke o zaduživanju Crne Gore za 2023. godinu, predlaže se na osnovu člana 82 stav 1 tač. 3 i 18 Ustava Crne Gore kojim je definisano da o zaduživanju Crne Gore, odlučuje Skupština Crne Gore. Odlukom je definisano koji kreditni aranžmani će se zaključiti u skladu sa Zakonom o budžetu za 2023. godinu za finansiranje raznih projekata, kolika su nedostajuća sredstva za finansiranje budžeta u 2023. godini, koliko se treba zadužiti za finansiranje deficita odnosno nedostajućih sredstava u 2023. godini i zadužiti se za potrebe održavanja tekuće likvidnosti, nezavisno od granice godišnjeg porasta duga.

II. Razlozi za donošenje Odluke

Država Crna Gora, kreditima za projekte: „Izgradnja kapitalnog objekta – Zatvor u Mojkovcu“ za potrebe Ministarstva pravde, „Rješavanje stambenih potreba građana po povoljnim uslovima – faza V (nastavak Projekta 1000+ stanova), „Vodosnadbijevanje i otpadne vode u Crnoj Gori“, a za potrebe rekonstrukcije vodovodne infrastrukture Prijestonice Cetinje, za potrebe Željezničke infrastrukture Crne Gore „Generalni remont pruge, sanacija čeličnih mostova i tunela, kao i za modernizaciju depoa i radionica“, „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“, faza II, finansiranje projekta podrške zdravstvenom sistemu Crne Gore, za potrebe Ministarstva zdravlja, „Program olakšavanja trgovine i saobraćaja na Zapadnom Balkanu“, „Rekonstrukcija magistralnih puteva“, Projekat nastavka izgradnje autoputa Bar-Boljare, dionica Mateševo-Andrijevića i obilaznica oko Podgorice, Projekat izgradnje i rekonstrukcije zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori, za potrebe Ministarstva zdravlja, nabavke opreme i sredstava, protivoklopni sredstava i samohodnih minobacača za potrebe Ministarstva odbrane, Projekat „Gora“, obezbjeđuje neophodna sredstva od domaćih i/ili međunarodnih multilateralnih i bilateralnih finansijskih institucija za važne infrastrukturne projekte. Otkup i/ili refinansiranje državnog duga, finansiranje deficita, odnosno obezbjeđenje nedostajućih sredstava i stvaranje fiskalne rezerve za narednu godinu, može biti obezbijeđeno kroz kreditne aranžmane sa međunarodnim finansijskim institucijama, sa domaćim i/ili inostranim bankama, kroz emisiju obveznica i/ili državnih zapisa na domaćem i/ili međunarodnom tržištu, kao i/ili zaključivanjem bilateralnih ili drugih kreditnih aranžmana.

Garancijama za kreditni aranžman između Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Željezničke infrastrukture Crne Gore, a za potrebe nabavke mehanizacije za održavanje pruga (građevinsko i elektrotehničko) i nove opreme za pomoćni voz, za kreditni aranžman između Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Željezničkog prevoza Crne Gore, za potrebe nabavke novih vozova koji bi se koristili u lokalnom prevozu putnika, za kreditni aranžman između Željezničkog prevoza Crne Gore i EUROFIME (Specijalizovane finansijske institucije za kreditiranje nabavke i opravke vozničkih sredstava) za potrebe urgentnog generalnog remonta vozničkih sredstava koja se koriste za željeznički putnički saobraćaj, za potrebe druge tranše kreditnog aranžmana za projekat rješavanja pitanja vodovodne i kanizacione infrastrukture u naseljima Dobre vode, Veliki pijesak i Utjeha u Opštini Bar i naselje Kruče u Opštini Ulcinj između Regionalnog Vodovoda Crnogorsko primorje doo i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), za kreditni aranžman kod Evropske

investicione banke (EIB) i Željezničke infrastrukture Crne Gore, a za potrebe finansiranja nabavke vagona za održavanje spremnosti voznog parka, za kreditni aranžman između Montecargo AD Podgorica i kreditora koji će biti utvrđen tokom godine, a za potrebe finansiranja nabavke vagona za održavanje spremnosti voznog parka, za kreditni aranžman između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica (CGES) i kreditora koji će biti utvrđen tokom godine, a za potrebe finansiranja izgradnje buduće trafostanice 400/110 kV Brezna, za kreditni aranžman između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica (CGES) i kreditora koji će biti utvrđen u toku godine, a za potrebe finansiranja projekta Izgradnja 110 kV DV Vilusi-Herceg Novi, za kreditni aranžman između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica (CGES) i kreditora koji će biti utvrđen u toku godine, a za potrebe finansiranja projekta Ugradnja varijabilne prigušnice u trafostanici Lastva, za kreditni aranžman između Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić (EPCG) i Njemačke razvojne banke (KfW), a za potrebe finansiranja projekta Ugradnja agregata A8 HE Perućica, država podržava investiranje u značajne kapitalne projekte.

III. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

Odredbama člana 1 propisuje se zaduženje Crne Gore kod: Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB) sa sjedištem u Parizu; Evropske investicione banke (EIB) sa sjedištem u Luksemburgu, kod Međunarodne banke za obnovu i razvoj i Svjetske banke sa sjedištem u Vašingtonu.

Takođe odredbama člana 1 propisuje se zaduženje za projekte za koje će se kreditor naknadno utvrditi, za finansiranje deficita, odnosno obezbjeđenja nedostajućih sredstava.

Dalje odredbama člana 1 definisano je da će postupak zaduživanja, sprovesti Vlada Crne Gore, na predlog Ministarstva finansija, kao i da će se način i uslovi zaduživanja urediti ugovorima, sporazumima ili drugim aktima.

Odredbama člana 2 propisuje se davanje garancija Crne Gore za kredite kod Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) sa sjedištem u Londonu, Evropske investicione banke (EIB) sa sjedištem u Luksemburgu i EUROFIME (Specijalizovane finansijske institucije za kreditiranje nabavke i opravke vozničkih sredstava), sa sjedištem u Švajcarskoj, kao i za kredite kod kreditora koji će se utvrditi tokom godine.

Takođe odredbama člana 2 definisano je da će postupak izdavanja državnih garancija, sprovesti Vlada Crne Gore, na predlog Ministarstva finansija, kao i da će se način i uslovi izdavanja garancija za kredite urediti ugovorima, sporazumima ili drugim aktima.

Odredbom člana 3 predviđa se mogućnost da Vlada može, u cilju obezbjeđivanja likvidnosti, uzeti kratkoročne domaće ili inostrane kredite ili vršiti emisiju kratkoročnih hartija od vrijednosti, shodno odredbama člana 15 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Službeni list CG", br. 20/14, 56/14, 70/17, 04/18, 55/18, 66/19, 70/21 i 145/21), u iznosu nezavisno od granice godišnjeg porasta duga.

Takođe, odredbama člana 3 definisano je da će postupak zaduživanja za tekuću likvidnost, sprovoditi Ministarstvo finansija, kao i da će se način i uslovi zaduživanja urediti ugovorima, sporazumima ili drugim aktima, kao i da se ukupan dug po ovom osnovu mora vratiti do 31. decembra tekuće budžetske godine.

Odredbom člana 4 predviđa se da Država može, refinansirati ili reprogramirati kratkoročne pozajmice iz domaćih ili inostranih izvora i kratkoročne hartije od vrijednosti, ako su uzete za finasiranje budžeta u prethodnoj godini, u cilju produženja roka dospjeća i postizanja uravnoteženog rasporeda otplate državnog duga.

Dalje odredbama člana 4 definisano je da će postupak refinansiranja ili reprogramiranja kratkoročnih pozajmica iz domaćih ili inostranih izvora i kratkoročnih hartija od vrijednosti, ako su uzete za finasiranje budžeta u prethodnoj godini, sprovoditi Ministarstvo finansija, kao i da će se način i uslovi navedenog zaduživanja urediti ugovorima, sporazumima ili drugim aktima.

Odredbom člana 5 uređuje se način obezbjeđivanja sredstava za vraćanje zajmova i dugova.

Odredbom člana 6 propisuje se ko potpisuje ugovore, sporazume ili druga akta za sprovođenje odluke.

Odredbom člana 7 propisuje se ko se stara o realizaciji odluke.

Odredbom člana 8 propisano je stupanje na snagu predmetne odluke osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu.

IV. Finansijska sredstva koje je potrebno obezbjediti u budžetu Crne Gore

Budžetom Crne Gore za 2023. godinu planirana su sredstva za otplatu kredita.